हेति स्वाहाशब्दान्तैश्चैभिरेव पुनस्तर्पयेदिति केचित्। तत आचम्याञ्जलिना प्रणवेन जलमादाय व्याहृतिभिरुद्धृत्य गायत्र्या त्रिः क्षिप्त्वा त्रिः गायत्रीं जपेत्। उदिते सूर्य्ये प्रणवेन व्याहृतिभिर्वार्घ्यं त्रिर्दत्त्वा मित्रस्य चर्षणीत्याद्यैः पूर्वोक्तैः सौरैः इदं विष्णुरितिवैष्णवैः ब्रह्मयज्ञानमिति वोपस्थाय सर्वभूतेभ्यो नम इति प्रदक्षिणमावर्त्तते। ततो नत्वादित्याय विद्महे सहस्राक्षाय धीमहि। तन्नः सूर्य्यः प्रचोदयात् इति त्रिर्जपेत्। एवं त्रिकालम्। विष्णुपूजां ब्रह्मयज्ञं च कुर्य्यात्। अथ भिक्षा। "विधूमे सन्नमुसले व्यङ्गारे" इत्यादिमनूक्तकाले उद्वयमित्यादित्यमुपस्थाय तेनैक्यं ध्यात्वा "आकृष्णेनेति प्रदक्षिणं कृत्वा "ये ते पन्थान" इति जप्त्वा "योऽसौ चिदाख्ये आदित्ये पुरुषोऽन्तर्हृदिस्थितः। सोऽहं नारायणोदेव इति ध्यात्वा प्रणम्य तम्। त्रिदण्डं दक्षिणे त्वंसे ततः सन्धार्य्य बाहुना। पात्रं वामकरे क्षिप्त्वा श्लेषयेद्दक्षिणेन त्विति" बौधायनोक्तदिशा त्रीन् पञ्च सप्त वा गृहान् गत्वा भवत्पूर्वं भिक्षा याचित्वा "पूर्णमसि पूर्णं मे भूयाः" इत्यागत्य शुचिरन्नं प्रोक्ष्य ओं भूः स्वधा नम इत्यादिव्यस्तसमस्तव्याहृतिभिः सूर्य्यादिभ्यो भूतेभ्यश्च भूमौ क्षिप्त्वा भुक्त्वाऽऽचम्य प्रणवेन षोड़शप्राणायामान् कुर्यादिति संक्षेपः। गौतमव्याख्यायां भृगुः। "यतिहस्ते जलं दद्याद्भैक्षं दद्यात् पुनर्जलम्। भैक्षं पर्वतमात्रं स्यात् तज्जलं सागरोपमम्" अत्र सर्वत्र मूलं माधवापरार्कमदनरत्नस्मृत्यर्थसारादौ ज्ञेयम्। जावालिश्रुतौ "शून्यागारे देवगृहे तृणकुटीवल्मीकवृक्षमूलकुलालशालाग्निहोत्रगृहनदीपुलिनगिरिकुहरनिर्झरस्थण्डिलेष्वनिकेतनः" इति। मात्स्ये "अष्टौ मासान् विहारः स्याद्यतीनां संयतात्मनाम्। एकत्र चतुरोमासान् वार्षिकान् निवसेत् पुनः। अविमुक्ते प्रविष्टानां विहारस्तु न विद्यते"। अत्रिः। "भिक्षाटनं जपं स्नानं ध्यानं शौचं सुरार्चनम्। कर्त्तव्यानि षड़ेतानि सर्वथा नृपदण्डवत्। मञ्चकं शुक्लवस्त्रं च स्त्रीकथा लौल्यमेव च। दिवास्वापश्च यानं च यतीनां पतनानि षट्। आसनं पात्रसौम्यत्वं सञ्चयः शिष्यसंग्रहः। दिवास्वापोवृथाजल्पोयतेर्बन्धकराणि षट्"। दक्षः "नाध्येतव्यं न वक्तव्यं न श्रोतव्यं कथञ्चन"। मदनरत्ने उश० "पित्रर्थकल्पितं पूर्वमन्नं देवादिकोरणात्। वर्जयेत् तादृशीं भिक्षां परबाधाकरीं तथा" बृहस्पतिः "न तीर्थवासी नित्यं स्यान्नोपवासपरो यतिः। न चाध्ययनशीलः स्यान्न व्याख्यानपरो भवेत्"। एतद्वेदभिन्नपरम्। अत्रिः "स्नानं सुरार्चनं ध्यानं प्राणायामोबलिस्ततः। भिक्षाटनं जपः सन्ध्यात्यागः कर्मफलस्य" च। अन्येऽपि माधवीयमिताक्षरादौ ज्ञेयः। यतिधर्मसमुच्चये "न स्नानमाचरेद्भिक्षुः पुत्रादिनिधने श्रुते। पितृमातृक्षयं श्रुत्वा स्नात्वा शुद्ध्यति साम्बरः"। वापनं च पौर्णमास्यां कार्यम् "ऋतुसन्धिषु वापयेत्" कालमा०धृतवाक्यात्। [कदिक्" पा०।

एकदिश् त्रि० एका समाना दिक् यस्य। तुल्यदिक्स्थे "तेनै-

एकदृश् त्रि० एका दृक् यस्य। १एकनेत्रे काणे। २काके पु० एकं सर्वमभिन्नं पश्यति दृश—क्विन्। ३शिवे। एकत्वेन सर्वद्रष्टरि ४तत्त्वज्ञे त्रि०।

एकदृष्टि स्त्री एका अभिन्ना अनन्यविषयत्वात् दृष्टिः। अनन्यविषयदर्शने। "सततमेकदृष्ट्या तमवलोकयन्" पञ्चत०। बहु०। २तथादृष्टियुक्ते ३काणे च त्रि०काणत्वञ्च चक्षुःशून्यैकगोलकवत्त्वमन्धत्वं चक्षुरिन्द्रियशून्यत्वमिति भेदः। ४काके पु०

एकदेव पु० कर्म्म०। मुख्यदेवे परमेश्वरे "एकोदेवः सर्वभूतेषु गूढ़ः इति" श्रुतेस्तस्य तथात्वम् "स हि पूर्वेषामपि गुरुः कालेनानवच्छेदात्" पात०उक्तेः यो "ब्रह्माणं विदधाति पूर्वमिति" श्रुतेश्च ब्रह्मणोऽप्युत्पादकत्वात्तस्य तथात्वम्।

एकदेवत त्रि० एका देवतास्य। एकदेवताके १अग्निहोत्रादौ। "एकदेवतेषूभयम्" कात्या०२२,८,४। "यत्र पुनः कर्मण्येकैव देवता यथाऽग्निहोत्रे पुनराधेये च तत्रोभयं तद्देवत्यञ्चेति" कर्कः। एकदैवतोऽप्यत्र कर्मधा०। एकस्यां देवतायां स्त्री।

एकदेवत्य त्रि० एका श्रेष्ठादेवताता मर्हति यत्। १श्रेष्ठदेवताके। "तस्मादाहुरिन्द्रः सर्वदेवता इन्द्रश्रेष्ठादेवा इत्येतद्वै देवास्त्रेधैकदेवत्या अभवन्" शत०ब्रा० १,६,३, २२। २एकदेवताके च। "सोमादिषु उभयमेकदेवत्यं भवति" कात्या० संग्रहव्याख्या। एकदैवत्योऽप्यत्र त्रि०।

एकदेश पु० कर्म्म०। १अवयवे, प्रतीके। अवयवश्च समुदायस्यांशरूपः स च वास्तवोबुद्धिकल्पितश्च सावयवानां घटादीनामंशविशेषः ग्रीवामूलादिः वास्तवः, कालवियदादीनां निरवयवानां तु बुद्धिकल्पितः यथा पूर्वाह्णः पूर्वरात्र इत्यादि। तथा गुणविशेषाणामपि शब्दादीनां बुद्धिकल्पितस्तथा "एकदेशविकृतमनन्यवद्भवतीति" व्या०परिभाषा "एकदेशन्तु वेदस्य वेदाङ्गान्यपि वा पुनः" मनुः शब्दसमूहात्मकवेदस्य बौद्धमेव तथात्वम्। "सम्भोगहीनसम्पद्विटस्तु धूर्त्तः कलैकदेशज्ञः" सा०द०। विद्याविशेषरूपक-